

JEESUKSEN MERKITYS MINUDELLE

Ystäväkirje 1/91

Daniel Nylund

Katso tuoreempia kirjoituksiani; [Teoblogi](#)

Kuka Jeesus on?

"Kuka minä ihmisten mielestä olen?"¹

"Entä te? Kuka minä teidän mielestänne olen?"²

Ensimmäisen vuosisadan kristityt käyttivät yli viittäkymmentä eri nimeä, titteliä tai laatusanaa antaessaan oman vastauksensa kysymykseen Jeesuksen identiteetistä.³ Seuraavina vuosisatoina kirkkoisät syvensivät kristologiaa teoreettisesti, filosofisesti ja teologisesti ja muokkasivat siitä erilaisia uskontunnustuksia. Työ ei ole loppunut. Tänäkin teologit maailmalla tekevät omista lähtökohdistaan uusia kristologisia uskontunnustuksia. Jotkut ovat edellisten kanssa ristiriidassa, ja toiset tuovat vain uusia ulottuvuuksia Jeesuksen identiteettiin. Uusien käsitteiden ja teorioiden määrä ei koskaan voi tyhjentää Jeesuksen olemuksen rikkautta ja hänen merkitystään ajallemme.

Kuka sinä olet?

Kuka Jeesus sinua lähellä olevien ihmisten mielestä on?

Kuka Jeesus sinun mielestäsi on?

Kuka sinä ihmisten mielestä olet?

Entä kuka sinä omasta mielestäsi olet?

Nämä kysymykset kuuluvat yhteen. Et voi antaa henkilökohtaista kristologista vastaustasi vastaamatta samalla kysymykseen omasta identiteetistäsi. Kuka Jeesus on sinulle, kertoo myös siitä, kuka sinä olet itsellesi.

Kuka minä olen? Siihen olen antanut monta vastausta elämäni aikana. Minkälainen minä olen? Laatusanat alkavat käydä vähiin. Mitä varten minä elän? Sitä olen miettinyt kuumimmin neljän itsemurhakiusauksen yhteydessä. Mihin olen kasvamassa? Mikä minusta tulee vielä isompana? Mitä minä olen miehenä, ihmisenä, kristittynä, luopiona, puolisona, karkurina, isänä, opettajana, kapinoitsijana, paimenena, pellenä, esikuvana, vandaalina, taiteilijana, tuhlaajapoikana, sielunhoitajana, sielun rauhan rikkojana, tutkijana jne. Roolejahan riittää, mutta mitä tai ketä ne ilmaisevat?

---

¹ Mark.8:27. Raamattusitaateissa olen käyttänyt raamatunkäännöskomitean käännösehdotusta.

² Mark.8:29

³ Sana *Kristus* esiintyy Uudessa Testamentissa noin 500 kertaa, *Herra* esiintyy 350 kertaa, *Ihmisen Poika* 80 kertaa, *Jumalan Poika* 75 kertaa, *Daavidin Poika* 20 kertaa jne.

Näitä kyselen itsestäni ja ihmisestä yleensä. Minua kiinnostaa oma historiani, nykyisyyteni ja tulevaisuuteni samalla kun uteliaasti tutkin ihmiskunnan historiaa, tätä päivää ja sitä mihin olemme menossa.

Näiden kysymysten kanssa aion nyt keskittyä Jeesuksen persoonaan. Jos hän on Tie, Totuus ja Elämä, luulisi Hänestä ja Hänen kauttaan löytyvän todellisia vastauksia myös aikaisempiin kysymyksiin.

Nämä ovan joulunalusajatuksiani Jeesuksen syntymän ja elämän merkityksestä hyvin yksilökeskeisestä näkökulmasta tarkasteltuna.

Lähden liikkeelle **John Calvinin** ilmaisemasta uskosta: "Ilman itsensä tuntemista ei ole Jumalan tuntemista. Ilman Jumalan tuntemista ei ole itsensä tuntemista."

Myrkytetty nimet

Monta vuotta minun oli vaikeaa käyttää peruskristillistä ja raamatullista sanastoa ollenkaan. Raamatunlauseitakin siteerasin hyvin varovaisesti. Melkein koko kristillinen terminologia oli mielessäni myrkytetty elämänkielteisellä ja parhaimmillaankin elämästä vieraantuneella sisällöllä. Raamattua lukiessa minun oli aktiivisesti suljettava sisäiset korvani tuhansilta saarnoilta, joiden manipuloiva sointu ja autoritatiivisen ankara elämää uhkaava ote kaikui muistojeni kammioissa.

Askel -lehden pakinoitsija **Teemu Rinne** sanoi tilityskirjansa (*Keskiyön Blues* jälkeisessä haastattelussa käyttävänsä Jumalasta puhuessaan ja Jumalaa puhuteltaessaan itse keksimäänsä nimeä *Seba* (johdannainen Sebaotista. Jopa sanat Jumala ja Jeesus Kristus olivat hänen mielessään rasitettu Jumalasta vieraannuttavilla assosiaatioilla.

Vieläkin saatan kuulla saarnaajan syyttävän kysymyksen:

"Häpeätkö sinä Jeesuksen nimeä."

Vastaukseni on ajoittain edelleenkin myöntävä:

"Kyllä häpeän. Joskus tuntuu, että korvat tippuu päästä kun lausun sen nimen julki." Olen totisesti hävennyt tunnustautua nimeen, josta on tullut hylkäämisen ja tuomion väline, ahdasmielisyyden ja typeryyden symboli.

Yksinkertaisimmillaan nimestä Jeesus Kristus on tullut "tosiuskovaisten" turvallinen tunnussana. Jos muistat mainita sen joka toisessa lauseessa saat puhua ja käyttäytyä kuinka epä kristillisesti tahansa. Jos et käytä sitä ahkerasti etkä pönkitä jokaista ajatustasi siteeraamalla raamatunlauseita, saat puhua ja käyttäytyä kuinka kristillisesti tahansa, eikä se paina mitään.

Tunnetaanko puu sittenkin terminologiastaan eikä hedelmistään?

Vähitellen olen nöyryntynyt tuohon nimeen ja oppinut rakastamaan sitä. Sen kantajaa olen luultavasti rakastanut melkein koko ikäni. Kun jälkeinpäin olen lukenut nuoruuteni päiväkirjoja ajalta, jolloin minua pidettiin luopiona (määritelmä johon itsekkin uskoin, näen sielläkin rukouksia Jumalalle. Uskon, että Jumalakin ne näki.

Näen myös sen, että Jeesus on ahdasmielisten ja typerien ystävä, hylkääjien ja tuomareiden lunastaja. Minullakin on siis toivoa. Kuulunhan heidän joukkoonsa. Olen monesti ihmetellyt Jeesuksen nöyryyttä

tehdä yhteistyötä ihmisten kanssa, joita itse en koskettaisi pinsetillääkään. Nyt alan ihmetellä hänen halukkuuttaan tehdä yhteistyötä minun kanssani.

Agressiivinen pelko

Tiedänhän minä milloin itse alan eristäytymällä suojata uskoani ja kristillistä identiteettiäni. Kun pelkään, alan paisutella poskiani kuin sammakko. Yritän olla mahdollisimman suurennäköinen ja puhisen ankaria sanoja. Varmistaakseni turvallisuuteni alan rakentaa muureja ja ryhdyn ylimitoitettuun puolustusotaan.

Viime vuosina olen paljon seurustellut hyvin eri tavalla uskovien ihmisten kanssa omassa terapeutisessa koulutuksessani. Silloin kun kurssilla ei ole mukana muita kristittyjä, huomaan joskus pelkääväni. Haluan tutkia kaiken ja pitää sen, mikä hyvää on. Mutta välillä on niin vaikeaa tietää, mikä todella on hyvää. Uudet asiat ovat joskus uhkaavia. Pelkään luopua tutusta ja turvallisesta. Silloin eristäydyn sisäisesti. Sulkeudun ihmisiltä, joiden uskomukset uhkaavat omiani liian syvästi.

Kun kuuntelen ja katselen muiden kristittyjen kohtuutonta ankaruutta, joskus minuunkin suunnattuna, yritän muistaa, että sekin saattaa pohjautua pelkoon. Jos tunnistan hänen pelkonsa, voin tuntea sympatiaa julmastikin käyttäytyvää ihmistä kohtaan.

En siis tahdo pilkata niitä, jotka epätoivoisesti takertuvat vain Jeesus -nimeen ja muutamaan keskeiseen kristilliseen sanaan unohtaen kaikki muut totuuden, rakkauden, viisauden ja tervejärkisyyden kriteerit. Maailmassa on tänä päivänä liikaa tutkittavaa, liian paljon arvioitavaa ja kohtuuttomasti integroitavaa. Uskomusten ja elämänmuotojen tulva on niin suuri, että eristäytyminen pieneen suljettuun piiriin muutaman tutun sanan ja niitä käyttävien ihmisten kanssa on varsin ymmärrettävää.

Sanasta tuli Sanoma

Aikaisemmin pelkäsin muiden turvasanoja. Minulle heidän turvansa merkitsi vankilaa. Hassua, yhden helpotus on toisen ahdistus. Sitten aloin pelätä uusia tuntemattomia sanoja ja niiden sisältöä.

Totuus ei ollutkaan enää hyppysissäni. En ollutkaan kaiken tietäjä. Itse asiassa aloin epäillä kaikkea. Sekin pelotti. Mutta kaaoksen keskelle alkoi syntyä uutta elämää. Uusi elämä ei ollut kaunista aakkosjärjestystä, ei teesien staattista turvallisuutta eikä kansien väliin suljettavaa dogmaattista muuttumattomuutta. Se muistutti enemmänkin luonnon järjestystä, salaperäistä mielekkyyttä ja kauneutta tulivuorien, maanjäristysten ja muiden harmoniaa rikkovien luonnonmullistusten keskellä.

Aloin huomata kuinka vanhasta terminologiasta sana sieltä ja lause tuolta alkoi elämäkokemukseni kautta uudestaan elää: armo, kadotus, pelastus, itselleen kuoleminen, evankeliumi, uskosta vanhurskautuminen jne. Nyt niillä oli aidon tuntuista kaiken pohjaa omassa persoonassani. Monet aikaisemmin uhkaavat raamatunpaikat saivat aivan uuden, elämänmyönteisen ja elämää pelastavan sisällön. Aikaisemmat käsittämättömyydet alkoivat hahmottua uudeksi mielekkyydeksi, dynaamiseksi elämäksi. Nyt olen jo suorastaan innokas lähestymään Raamattua ja jopa kristillistä dogmatiikkaa uudestaan pelkäämättä sen kautta hukkuvani valmiiden tulkintojen tulvaan.

Jumalan sana ei enää ole 12-tuumainen tykinpiippu, joka tuijottaa minua silmien väliin. Jumalan sanasta on tullut minulle haastavan pelottava ja samalla parantavasti lohduttava sanoma Jumalalta.

Eräs teologi kysyi: "*Johtuisikohan se siitä, että sana on tullut omaksi?*" Kyllä. Kun sanasta tulee *oma* siitä tulee sanoma.

Kuvien taakse

Tämä subjektiivinen kokemus ei tietenkään todista kenenkään tulkintoja vääriksi eikä omiani oikeiksi. Olen vain etsinyt sisäistä tilaa tehdä omat tulkinnat ja rohkeutta olla uskollinen sille, mitä itse ymmärrän ja sydämessäni koen oikeaksi. Muitten oikeatkaan tulkinnat eivät auta minua pätkäkään silloin, kun uskon niihin vain siksi, etten uskalla uskoa toisin. Sillä tiellä totuus ei todellakaan uppoa kovin syvälle.

Ties kuinka monta kertaa minun täytyy vielä luopua tutuista kuvista ja sanoista - tulla luopioksi - ennen kuin totuus saavuttaa minut omalla painollaan.

Sama pätee suhteessani läheisiini. Jos en luovu heistä tekemistäni kuvista, en opi tuntemaan heitä. Itsestä, lähimmäisistä ja Jumalasta tehtyjen kuvien hajoaminen on aina kipeä juttu. Yhdestä kuvasta luopumisen jälkeen teen heti toisen tilalle. Kestää kauan, ennen kuin uskallan luopua kuvien tekemisestä kokonaan ja antaa todellisuuden puhua omalla voimallaan ja omalla kielellään.

En enää yhtään ihmettele, miksi Jumala kielsi tekemästä itsestään kuvia. Kuitenkin teemme niitä. Se on väistämätöntä. Emme siksi, että näkisimme selvemmin, vaan siksi, ettei meidän tarvitsisi kohdata todellisuutta sellaisena kuin se on. Kuvat kertovat paljon enemmän itsestämme kuin Jumalasta.

Jeesus Kristus on tie, totuus ja elämä.

Kun Hän, joka sanoo olevansa *tie*, on läsnä, tie on aina läsnä. Silloin uskallan olla eksyksissäkin. Tie ei katoa, vaikka en näe sitä, koska tie on läsnäoleva persoona.

Kun hän, joka sanoo olevansa *totuus*, on uskollinen, totuus ei koskaan jätä minua. Silloin uskallan jopa epäillä. Totuus ei kaadukaan siihen, että omat käsitykseni siitä muuttuvat, koska totuus on uskollinen persoona.

Kun hän, joka sanoo olevansa *elämä* on kanssani maailman loppuun asti, elämä on aina kanssani. Silloin uskallan antaa yhden maailmani toisensa jälkeen loppua, ilman että elämäni loppuu. Elämä ei olekaan sidottu niihin pieniin maailmoihin, joita olen turvakseni rakentanut. Minulla on se toivo, että kun viimeinenkin maailmani kuolee, minä en kuole, vaan kohtaan Elämän itse, sellaisena kuin Hän on.

Jeesus elää myös sanoissa

Sana tuli lihaksi. Jumalan ikuinen *Logos* ilmestyi ihmisen, Jeesuksen muodossa.

Evankelistojen kirjallisen työn kautta, liha tuli sanoiksi, Hengen innoittamiksi eläviksi sanoiksi.

Ensimmäinen asia, jonka Jeesukselle avoin mieli voi tehdä, on suunnata mielenkiintonsa niihin kirjallisiin todistuksiin, jotka meille ovat säilyneet Jeesuksen kanssa eläneiltä ihmisiltä. Ne antavat meille luotettavan kuvan Jeesuksen persoonasta ja hänen vaikutuksestaan seuraajiensa omaan identiteettiin.

Evankeliumit ovat kertomuksia Jeesuksesta, mutta samalla kertomuksia kertojista itsestään. Hekään eivät voineet, eivätkä edes yrittäneet, kirjoittaa historiaa tekemättä siitä omaa tulkintaansa. Kukin välitti Jeesuksesta niitä puolia, jotka olivat heille tärkeimpiä ja heidän kohderyhmilleen olennaisimpia.

On sääli, että tämän päivän "avoimella mielellä" elävä intellektuelli on valmis uteliaana tutkimaan muiden uskontojen pyhiä kirjoituksia, vaivautumatta edes kertaalleen lukemaan itselleen tutuimman uskonnon perustekstejä.

Sen kautta mitä aluksi kerroin itsestäni, voin ymmärtääkin tämän. Maantieteellisesti kaukaisempia uskontoja on helpompi romantisoida kuin sitä, jonka - ei aina niin terveessä - vaikutuspiirissä on kasvanut.

Kuitenkin evankeliumit haastavat ketä tahansa tulemaan ja katsomaan. Usein se on ensimmäinen askel Jeesuksen kohtaamisessa. Tutkimusten mukaan myönteinen suhde kristittyyn ystävään on yleisin virike. Joka tapauksessa se on vähintään, mitä kohtuudella voi odottaa ihmiseltä, joka väittää olevansa totuuden etsijä.

Yksin Jeesuksen kanssa

Toisaalta ihmiset ovat kautta aikojen kohdanneet Kristuksen ilman Raamattua. Eihän ensimmäisten vuosisatojen seurakunnalla ollut edes Uutta Testamenttia - korkeintaan osia siitä.

Vanhin ja yksinkertaisin kristillinen uskontunnustus, johon ei tarvittu minkään kirkolliskokouksen päätöstä oli Iesious Kyrios Jeesus on Herra. Se merkitsi ylimmän herruuden kieltämistä keisarilta, paavilta, kirkolta, seurakunnalta, puolueelta, valtiolta, suvulta, perheeltä, rahalta tai miltä tahansa maalliselta vallalta. Ensimmäisten vuosisatojen kristityt eivät vielä uskoneet kirjoitettuun sanaan (protestantit), traditioon (ortodoksit), kirkolliseen auktoriteettiin (katoliset) tai omaan kokemukseen (hihhulit) enemmän kuin itse Jeesukseen.

Yksinkertainen rukous on aina ollut Kristuksen kohtaamisen kriittinen ulottuvuus. Tanskalainen kristitty filosofi **Sören Kierkegaard** sanoi, että *"Ihminen tulee todella itsekseen vasta silloin kun hän suostuu olemaan yksin Jumalan edessä."* Se on aivan uudenlainen minä-sinä-suhteen syntyapaikka. Niin kauan kuin tutkin ja tarkkailen, pitäydyn minä-se-suhteen tarjoamaan neutraaliin etäisyyteen.

Kristus kohtaa ihmisen hänen olemuksensa ytimessä. Ei vain teoreettisten uskomusten tasolla, vaan henkilökohtaisen suhteen tasolla.

Älyllisesti voi olla vakuuttunut mistä tahansa - myös Jeesuksen historiallisuudesta ja Kristuksen jumaluudesta - antautumatta silti millekään tai kenellekään.

Rukous on syvintä mahdollista minuuteni avaamista Jumalan kosketettavaksi.

Olemisen sietämätön...

Miettiessäni minätietoisuuden eri kehitysvaiheita tulin kysyneeksi nuorimmalta pojaltani **Alexilta** (5v.) mitä hän tykkää itsestään.

"Eihän itsestään voi tykkätä", hän vastasi, ikäänkuin olisin kysynyt tyhmiä.

"Voitko sinä sitten tykkätä toisista?"

"Tietenkin voin."

"Voiko toiset tykätä sinusta?"

"Tietenkin voi."

"Mikset sinä sitten voi tykätä itsestäsi?"

"No, en tietenkään voi tykätä itsestäni."

Jatkoimme väittelyä jonkin aikaa, kunnes hän jätti minut toivottomana tapauksena ja itse hieman hämmentyneenä koko keskustelusta. Ei hän tykännyt huonoakaan itsestään. Hän ei vain pitänyt tarjoamastani näkökulmasta. Hän ei vielä osannut eikä selvästikään halunnut olla missään tietoisessa suhteessa itseensä. Onneksi hän osasi pitää puoliaan. Kyllä hän ehtii napaansa tuijottaa myöhemminkin.

Pieni vauva ei tiedosta minuuttaan. Hän on yhtä äidin kanssa. Vähitellen hän oppii havainnoimaan asioita, aistimaan ja olemaan yhteydessä ympäristönsä kanssa. Hän oppii tiettyjä sääntöjä ja alkaa itsekin sanella niitä. Hän riitelee ja sopii reviiireistä. Hän on suhteessa ympäristöönsä, mutta ei vieläkään itseensä.

Muistatko omasta elämästäsi sen hetken, jolloin ensimmäistä kertaa selvästi tiedostit itsesi? Ehkä sinä seitsenvuotiaana katselit kavereittesi narullahyppäämistä ja yhtäkkiä huomasit mielessäsi siirtyväsi itsesi ulkopuolelle katselemaan itseäsi katselemassa heitä. Vai olitko salaa tekemässä jotain ja tulit yllätetyksi. Aikaisemmin olisit vain juossut karkuun, mutta nyt pysähdyit ihmettelemään, koska yhtäkkiä saatoit nähdä ei vain toisen vaan itsesi toisen silmillä nähtynä. Eikä se välttämättä ollut miellyttävää.

Se oli kuitenkin tärkeä askel pois lapsuuden paratiisista. Joskus se tapahtui ensimmäisen kerran ihmiskunnan historiassa. **Adam ja Eevakin** *"havaitsivat olevansa..."* ja pelästyivät. Uskon, että nämä sanat kuvaavat tärkeää vaihetta ihmisen tietoisuuden historiassa. Ihminen siirtyi itsensä ulkopuolelle tarkastelemaan itseään omilla ja toisen silmillä. Hän *havaitsee olevansa* ja tiedosti myös olevansa tiettyssä tilassa - alasti. Ensimmäinen yksilötietoisuuden läpimurto oli tapahtunut. Pieni lapsi ei vielä tiedosta itseään eikä alastomuuttaan.

Ihminen ei enää vain ajatellut - hän ajatteli omaa ajatteluaan. Se on aivan uusi tietoisuuden tila, josta on vaikea perääntyä. Silloinkin kun yrittää lakata ajattelemasta itseään, tiedostaa samalla yrittävänsä lakata ajattelemasta itseään - tosi hankalaa. Ihminen on herännyt huomaamaan olevansa ainutlaatuinen yksilö, jolla on hämmäntävän paljon mahdollisuuksia valita oman kasvunsa suunta. Hänen elämänsä on pelottavalla tavalla sysätty hänen omiin käsiinsä.

Vanha ja uusi minuus

"Jokainen ihminen on luotu tulemaan omaksi itsekseen" (Kierkegaard).

Itsensä tiedostaminen on kuitenkin vasta alkua pitkälle matkalle täynnä kipeitä kysymyksiä ja epätoivoisia yrityksiä löytää minuudelleen kotia.

Jumala ottaa tämän taistelun tosissaan. Hän tarjoaa eksyneelle ihmiselle radikaalisti uudenlaisen pohjan itseydelle ja identiteetille. Vastaus on niin vallankumouksellinen, että **Paavali** puhuu "*vanhasta minästä*" ja "*uudesta minästä*". Näiden välistä eroa hän kuvaa vertaamalla niitä kuolemaan ja elämään.

Siirtyminen vanhasta uuteen on uudestisyntymisen ihme. Tämä ei tietenkään merkitse sitä, että vain kristityillä olisi todellista minuutta. Jokaisella on. Mutta niin kauan kuin kenen tahansa minuus ei ole ankkuroitunut Jeesukseen, se ei ole suhteessa Jumalaan ja on siksi sidottu etsimään olemassaolonsa pohjaa luomakunnasta ja sen eri osista.

UT:ssa kuvataan monella eri tavalla vanhan ja uuden minuuden erilaisuutta. Vanha minuus oli erossa Kristuksesta, kun taas uutta minuutta ei voi kukaan eikä mikään erottaa Kristuksen rakkaudesta.⁴ Vanha minuus oli vieras ja muukalainen, mutta uusi on Jumalan valtakunnan kansalainen.⁵ Vanha minuus oli vailla toivoa, mutta uuden minuuden sydämeen on vuodatettu uusi toivo Pyhän Hengen kautta.⁶ Vanha minuus oli sidottu tämän maailman alkeisvoimiin,⁷ luomakunnan peruselementteihin joista tehtiin epäjumalia. Uusi minuus ei enää ole orja, vaan vapaa Jumalan perheen lapsi. Paljon enemmän voisi sanoa ja tulenkin sanomaan vanhan ja uuden minuuden eroista.

Itseksi tulemisen tie

Kaikki uusi alkaa Jeesuksen Kristuksen kohtaamisen kautta.

Jeesuksessa Kristuksessa ja Pyhässä Hengessä Jumala on tullut harhailevan, identiteettiään etsivän ihmisen luokse. Sen seurauksena Jumalan lapsi on löytänyt ja löytämässä itsensä ja minuutensa Kristuksessa.

Kristus vapauttaa minuutemme ristiriitaisesta ja hatarasta identiteetistään. Rakkauden kautta syntyy uusi luomus vanhojen sirpaleiden keskelle. Vanhat minuuden rakenneosat ovat edelleen olemassa, mutta minuuden perusta ja keskipiste on uusi. Minuuden historia on edelleen sama, mutta sekini on saanut ja saamassa uuden merkityksen. Minuus on edelleen suhteessa historiaansa ja nykytodellisuuteen, mutta ei enää sidoksissa siihen eikä rajattu siihen. Uuden identiteetin historia, nyt-hetki ja tulevaisuus on ankkuroitu Kristukseen.

Jeesuksen Kristuksen kohtaamisesta alkanut seurakunnan historiallinen matka ja itsekunkin elämänkaarellinen matka on ollut, on ja toivottavasti tulee olemaan jatkuvien uusien löytöjen tekemistä, itse-, ihmis-, luonnon- ja jumalatuntemuksen syventymistä.

Jumala on tehnyt aloitteen. Hän lähti Jeesuksessa kulkemaan ihmisen teitä, kohtaamaan ihmisen hänen omalla maaperällään. Aikaisemmin Jumala oli ilmoittanut itsensä patrarkkojen, kansanjohtajien, profeettojen ja runoilijoiden kautta sen verran kuin ihminen siinä vaiheessa oli valmis ottamaan vastaan. Vasta Jeesuksessa Jumala kohtaa ihmisen kokonaisvaltaisesti ja lopullisen haastavasti.

Jeesus haastaa meitä suostumaan rakastetuiksi, rakastamaan Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistämme niinkuin itseämme. Sen mahdollisuuden kautta vapaudumme tunteen ja rakastamaan myös itseämme ilman omahyväisyyttä, itseimartelua ja minuutemme jumaloimista. Jeesus osallistuu jokaisen

---

4 Room.8:37-39

5 Ef.2:12-21

6 Room.5:5

7 Kol.2:8

sukupolven identiteettikriisiin ja on siten intiimisti läsnä seurakunnan kautta tapahtuvassa sanan lihaksi tulemisen prosessissa. Ylösnoussut, kuoleman voittanut Kristus haastaa jokaisen kohtaamaan oman yksilöllisen kutsumuksensa sekä ajassa että sen tuolla puolen. Pyhä Henki vahvistaa, tukee ja lohduttaa muuttuvan ajan kasvuhaasteissa haparoivaa kristittyä löytämään olennaisen minuutensa ja kyvyn elää se todeksi tavalla, joka kirkastaa Jumalaa ja samalla vastaa sekä omaa yksilöllisyyttä että kunkin historian vaiheen todellista tilannetta.

Näitä yhdessä kappaleessa mainittuja haasteita ja Kristuksen merkitystä niissä tarkastelen seuraavassa perusteellisemmin.

Ihmiseksi tulemisen tie

Inkarnaatiossa (= Jumalan ihmiseksi syntyminen) Jumala otti tosissaan sekä oman vastuunsa luomakunnasta että Jumalan kuvaksi luodun ihmisen vastuuttomuuden suhteessa itseensä, toisiin, luontoon ja Luojaan.

Jumala ei ole persoonaton laki tai kosminen voima. Jumala oli, on ja tulee olemaan rakkaus. Sellaisena hän ilmestyi Jeesuksessa.

Job toteuttaa minuuttiaan haastamalla Jumalaa paljastamaan oman luonteensa ja olemuksensa. Onko Jumala todella elävä rakastava Jumala, joka välittää ja vastaa ihmisen huutoon? Jumalan lopullinen vastaus tulee yli tuhat vuotta myöhemmin Jeesuksen Kristuksen muodossa.

Luther sanoi: "Se joka näkee, että Kristus on Isän sydämen ilmaisija, kulkee elämän läpi uusin silmin."

"Mutta kun Jumalan, meidän pelastajamme, hyvyys ja rakkaus ihmisiä kohtaan tuli näkyviin, hän pelasti meidät..."⁸

Paavali ei tässä käytä tavallista *agape* -sanaa Jumalan rakkauden kuvaamiseen, vaan puhuu *filantrofoksesta*, ihmisystävällisyydestä, ystävärakkaudesta ihmistä kohtaan.

Kreikkalainen filosofi **Aristoteles** oli väittänyt, että ystävyys Jumalan ja ihmisen välillä oli mahdotonta heidän välisen olemuksellisen eron takia. Kreikkalaiset eivät olisi voineet kuvitellakaan Jumalan rakkauden ilmestymistä ihmisen muodossa, joka samaistuu lähimmäistensä elämään ja solmii ystävyysuhteita ihmisten (kaikista vähiten naisten) kanssa.

Jumalan ihmisrakkaus tuli näkyviin Jeesuksen samaistumisessa kaikkeen inhimilliseen. Hänen elämäkuvauksistaan näemme miehen, joka tuntee vihaa ja iloa, osoittaa lempeää hyvyttä ja ankaraa aggressiivisuutta, nauttii ystävydestä miesten ja naisten kanssa, juhlii kaikenlaisten ihmisten seurassa, pettyy läheisiinsä, suree rakkaidensa menetystä jne. Hän ei ollut vain ihmisläheinen. Hän oli myös luonnonläheinen. On vaikea edes ajatella Jeesusta ajattelematta samalla taivaan lintuja, kedon kukkia, paimenia, lampaita, viikunapuuta, viinitarhaa, leipää, suolaa, vettä jne., joista hän koko ajan puhui.

Suurin roolinvaihto

Terapeuttisessa työskentelyssä olen oppinut arvostamaan yksinkertaista roolinvaihtoa toisen ihmisen kanssa. Se on eläytymistä toisen ihmisen osaan, siirtymistä hänen nahkoihinsa sillä tavalla, että voi

---

⁸ Tiit.3:4-5

tuntea hänen tunteensa ja tarpeensa. Tätä rakkauden kannalta tärkeää kykyä kutsutaan myös sympatiaksi. Se on halukkuutta ja kykyä eläytyä toisen sisäiseen maailmaan yhdessä hänen kanssaan.

Aluksi pidin roolinvaihtoharjoitteluja vain hyödyllisenä terapeuttisena menetelmänä. Eräällä kurssilla kuitenkin tajusin, että sekin on Jeesuksen seuraamista. Syvin ja perusteellisin roolinvaihto, mitä koskaan on tehty on Jumalan Pojan tekemä roolinvaihto ihmisen kanssa. Hän tyhjensi itsensä (*kielsi itsensä, kuoli itselleen, kadotti elämänsä*) käyttäkseni niitä sanoja, joilla hän haastaa meitä) ja vaihtoi taivaallisen kunniansa ihmisen osaan.

Inkarnaatio ei ollut vain taivaallinen sympatianosoitus, mutta se oli myös sitä.

Sielunhoitaja, joka vain neuvoo kykenemättä tai haluamatta samaistua toisen sisäiseen helvettiin, ei saa mitään perille. Hän ei saa yhteyttä toisen kanssa. Monta kertaa olen itse kesken neuvomisen ja ohjailun yllättynyt siitä kuinka kaukana olen toisesta. Yhtä usein olen yllättynyt siitä, kuinka sanaton ihminen voi yhtäkkiä olla niin lähellä. Mitä muuta voisin pyytää? Toisen myötäeläminen on vastaus syvimpään tarpeeseen. Joku tuntee minut, tuntee minun tunteeni. Olen vahvasti olemassa jollekin.

Joulun sanoma "lapsi on meille syntynyt" ei tarvitse vain historiallista apologiaa (todisteita siitä, että se todella on tapahtunut,) vaan sydämen kiitollista ylistyslaulua siitä, että Jumala elää meidän kanssamme. Turha on puolustella sellaisen tapahtuman historiallisuutta, joka ei kosketa omaa sydäntä.

Jeesus ei tullut vain tekemään tehtävää, suorittamaan pelastusprojektia. "*Sana tuli lihaksi ja asui meidän kanssamme...*" 9Hän viipyi, Hän oli, Hän eli - meidän maailmassamme.

Miksi on niin vaikea ottaa pohjaan asti todesta Jumalan ihmiseksi tulemisesta? Onko meidän niin vaikea hyväksyä oma ihmisyytemme? Olemmeko itse haluttomia astua niin perusteellisesti maan pinnalle, niin sisälle sosiaalisesti hyljeksittyjen joukkoon ja niin syvälle ihmisenä olemisen sisäiseen kriisiin kuin Jeesus astui?

Kun Jeesus hedelmöityi Marian kohdussa, dynaaminen inkarnaatioprosessi oli vasta alkamassa. Jeesuskin lähti liikkeelle ykseyden ihanasta paratiisista. Hänkin havaitsi olevansa, tuli tuntemaan hyvän ja pahan. Hänkin lähti kulkemaan ihmisen tietä aikuiseen minuuteen. Meidän on otettava vakavasti Luukkaan sanat siitä, että "*Jeesukselle k a r t t u i ikää ja viisautta.*"¹⁰

Inkarnaatioprosessi saa täyttymyksensä vasta ylösnousemuksessa. Vasta silloin henki ja aine, Jumala ja ihminen saavuttavat täydellisen yhteytensä.

Jeesuksellako identiteetikriisi?

Kristuksen viimeinen kiusaus elokuvan herättämä kauhistus kertoo minusta jotain siitä, kuinka arka asia kysymys Jeesuksen todellisesta ihmisyydestä on.

Eikö meidän ole uskovaisina liiankin helppo rakentaa keinotekoinen ja pinnallinen identiteetti uskonnollisten roolien ja rituaalien varaan? Niitähän meille on kristikunnan historian aikana kehitetty vaikka kuinka paljon. Kuinka paljon ne loppujen lopuksi auttavat meitä kohtaamaan Kristuksen ja itsemme? Kuinka paljon ne suojaavat meitä siltä?

---

9 Joh. 1:14

10 Luuk.2:52

Jos oma identiteettikriisi on vaikea kohdattavaksi, niin vielä sietämättömämpää on suostua näkemään se Jeesuksessa, meidän pelastajassamme.

Ajatus tuskallisen yksinäisyyden, epäilysten ja kyseenalaiseksi asettamisten kautta kehittyvästä identiteetistä on pelottava, turvaton ja vastenmielinen. Miksi suostua siihen, kun voi elää mielenkiinnostomien itsestänselvyyksien varassa kohdusta hautaan? Epäilemisen voi julistaa synniksi ja kriisit voi neutralisoida pinnallisilla latteuksilla.

Jeesuskin täytyy silloin kuvitella sadunomaiseksi jumalihmiseksi, joka tiedosti itsestänselvän identiteettinsä jo Marian kohdussa, alistui väistämättömään kohtaloonsa jo ennen kuin osasi edes puhua ja kulki kuin **Pasolinin** kuvaama zombie Galileassa lausumassa taivaallisia vuorosanojaan.

Martin Scorsesen elokuvan roimasti yliampuva Jeesuksen sekoilu kutsumuksensa ja identiteettinsä suhteen olisi tuskin kohtuullisestikaan kuvattuna päässyt kriitikkojen suosioon. Kaikki inhimillinen on niin synnistetty, että Jeesusta olisi tuskin mahdollista kuvata tosi ihmisenä loukkaamatta kiiltokuvamaista pyhäkouluikonia, kuvaa Jeesuksesta ilman minkäänlaista sisäistä taistelua ja kasvukriisiä. "Kristilliset" maalaukset Jeesuksen verisestä taistelusta Getsemanessa tai ristiinnaulitsemisesta muistuttavat lakonisella rauhallaan lähinnä kolmannen luokan Mona-Liisoja, joista hymy on saatu vaivalla hyytymään.

Pari päivää sitten näin toisenkin Jeesusta käsittelevän elokuvan *Montrealin Jeesus*.¹¹ Elokuvan Jeesus-hahmo oli vain hyvä ihminen, ei Jumala. Silti se oli erittäin vaikuttava. Jeesus todella oli hyvä ihminen.

Elokuvan jälkeen jäin surullisena miettimään, miksi ne jotka ottavat vakavasti Jeesuksen hyvyiden ihmisenä (niinkuin tämän elokuvan tekijät,) eivät ota todesta hänen Jumaluuttaan ja miksi ne jotka ottavat todesta hänen Jumaluutensa, ovat joskus niin totaalisesti eksyneet ihmisyydestä. Tässä elokuvassa niinkuin arkielämässäkkin Jeesuksen jumaluuden puolustajat ovat surullisen vieraantuneita hyvästä elämästä.

Albert Schweitzer pettyi Jeesuksen puheisiin tulevasta Jumalan valtakunnasta ja päätteli siitä, ettei Jeesus millään voinut olla Jumala. Sen seurauksena hän luopui teologian opiskelusta, siirtyi lääketieteeseen ja lähti Afrikkaan. Siellä hän seurasi elämänsä loppuun asti ihailtavan uskollisesti sitä, mitä Kristuksen evankeliumista oli hänellä enää jäljellä: Jeesuksen rakkaus ja inhimillisyys kaikkia kohtaan - erityisesti maan pienimpiä ja heikoimpia kohtaan.

Mikä loppujen lopuksi painaa viimeisellä tuomiolla? **Luukkaan**¹² ja **Matteuksen**¹³ kuvauksessa viimeisestä tuomiosta sekä kadotetut että pelastetut näyttävät olevan yhtä hämmästyneitä osastaan. Eikö tämän pitäisi tehdä meidät ainakin kohtuullisen aroiksi ja varovaisiksi arvioidessamme omaa ja lähimmäistemme suhdetta Jeesukseen?

Kiinalaisissa merkkikirjaimissa sana kriisi koostuu kahdesta merkistä, jotka erikseen tarkoittavat vaaraa ja mahdollisuutta.

On todella vaikea kuvitella, minkälaiseen vaaraan Kristus asetti itsensä syntyessään ihmiseksi ja antautuessaan ihmisenä Saatanan kiusattavaksi. Se oli kuitenkin vaara, johon Jumala oli altistanut itsensä jo silloin, kun hän loi ihmisen omaksi kuvakseen ja antoi hänelle mahdollisuuden hyljätä

---

¹¹ Ohjaus ja käsikirjoitus: **Denys Arcad**

¹² Luuk.13:25-30

¹³ Matt.25:31-46; 7:21-23

Luojansa. Jumala oli peruuttamattomasti investoinut itsensä ihmiseen ja ikuisen rakkauden kautta sitoutunut hänen kohtaloonsa.

Erämaavalinnat

Jeesus valitsi elää Jumaluutensa todeksi ihmisenä.

Kuvaus kiusauksista erämaassa paljastavat, että todella oli kysymys sarjasta *valintoja*. Saatanan haaste kohdistui suoraan Jeesuksen identiteettiin. Oletan, että Jeesuksella oli todellinen mahdollisuus sanoa ei joko ihmisyydelleen tai jumaluudelleen. Hän ei kiusattuna tehnyt kumpaakaan.

Jeesus suostui ihmisyyteensä suostumalla nälkään ja janoon silloinkin, kun Saatana kiusasi häntä turvautumaan yliluonnollisiin keinoihin. Hän valitsi alistua saman lain alle kaikkien muiden ihmisten kanssa - jopa kuoleman lain alle.

Jeesus valitsi ihmisyyden suostumalla tulemaan kaikella tavalla kiusatuksi ja valitsi Jumaluutensa olemalla lankeamatta niihin. Hän ei ollut mikään taivaallinen sätkynukke tai ihmisen muotoon ilmestynyt tarujumala. Hän oli ihminen, jonka identiteetti ihmisenä ja Jumalana oli monen valinnan ja taistelun takana.

En tietenkään väitä, että Jeesus tuli Jumalaksi vasta tiedostettuaan ja valittuaan Jumaluutensa. Kuitenkin ehdotan, että hänkin vasta nuoruudessaan alkoi tiedostaa todellisen identiteettinsä ja valinnallaan suostui siihen, sanoi aamenensa sille mitä, todella oli.

"Eihän myöskään Jeesus Kristus, Jumalan Poika,... tullut ollakseen sekä kyllä että ei, vaan hänessä toteutui kyllä.

Ovathan Jumalan lupaukset, niin monta kuin niitä on, saaneet hänessä vahvistuksen. Siksi mekin vastaamme hänen kauttaan aamen, Jumalalle kunniaksi." *14*

Kristus täytti kaikki Jumalan lupaukset ihmiselle. Hän ei antanut puolinaista vastausta tai ristiriitaista vastausta. Tulisessa ristiriidassa ja helvetillisessä kriisissä Kristus antoi kokosydämisen, kokonaisvaltaisen, ehjän ja täydellisen vastauksen kaikkeen siihen mitä ihminen tarvitsee löytääkseen Jumalansa, itsensä ja toisen. Hän ei vain antanut vastausta - hän oli, on ja tulee olemaan ikuinen amen ihmisen ja Jumalan väliselle sovinnolle, ihmisen sisäiselle sovinnolle, ihmisten keskinäiselle sovinnolle ja koko kosmoksen uudelleen eheytymiselle.

Viimeistä ateriaa kuvatessaan Johannes sanoo:

"Jeesus tiesi, että Isä oli antanut kaiken hänen valtaansa ja että hän oli tullut Jumalan luota ja oli nyt palaamassa hänen luokseen." *15*

Mistä Johannes tiesi, että Jeesus tiesi? Miksi Johannes pitää tärkeänä tässä vaiheessa edes mainita Jeesuksen varmuutta oman identiteettinsä suhteen? Jos se on ollut itsestäänselvä asia pitkin matkaa, niin miksi se pitää erikseen mainita loppusuoralla?

---

14 2.Kor.1:19-20.

15 Joh.13:3.

Jos Jeesus tämän tiesi, niin miksi hän vielä ristillä huutaa "*Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?*"¹⁶. Siihen en uskalla vastata. Minä haluan kuitenkin ottaa tämän hirvittävän parhduksen niin tuskaisena kuin sen kuulen eikä vain viimeisen näytännön sovittuna repliikkinä, jonka kipu hukkuu myöhemmin kehitettyihin opinkappaleisiin.

Ehkä Jeesus ylösnousemuksensa jälkeisenä aikana ilmestyessään opetuslapsilleen kertoi heille paljonkin sellaista omista kriiseistään, mistä he eivät aikanaan olleet tietoisia. Mistä he olisivat saaneet erämaakiusauksistakaan tietää, ellei Jeesus olisi jossain vaiheessa niitä heille kertonut?

Entä sinun identiteettikriisisi?

Mitkä ovat sinun vaarasi ja mahdollisuutesi? Mikä on sinun kriisisi?

Oletko kiusattu kieltämään ihmisyytesi kieltämällä tarpeesi, tunteesi, tahtosi tai kykysi ajatella? Se on todellinen vaara. Minkä tahansa inhimillisen kieltäminen itsestäsi murentaa sinun identiteettiäsi ja itseyttäsi.

Entä fyysinen olemuksesi? Oletko vaarassa kieltää ihmisyytesi vihaamalla ruumistasi? Rujona, rampana, sairaana tai runneltunakin jokainen solusi on ikuisesti rakastettu. Solut ovat katoavia. Kyllä. Mutta niistä rakentuva kokonaisuus on niin rakastettu, että Jumala on luvanut sille ruumiillisen ylösnousemuksen katoamattomuudessa. Solumme, jäsenemme ja fyysinen olemuksemme ei välttämättä kelpaa kaikkeen. Mutta ei ole sellaista ihmistä, joka ei kelpaisi vastaanottamaan ja antamaan rakkautta jokaisella solullaan ja koko vajavaisella fyysisellä olemuksellaan.

Joka tapauksessa meidän identiteettimme on peruuttamattomasti sidottu fyysiseen ja psyykkiseen ihmisyyteemme - siitä ei pääse mihinkään. Voimme vain omasta puolestamme sanoa sille kyllä ja ei, pelkästään ei tai sitten antaa sille kiitollisen aamenemme.

Entä ikuisuutesi? Oletko kiusattu kieltämään jumalallisen alkuperäsi? Oletko kiusattu uskomaan niihin, joiden mielestä sinut on vahingossa siitetty ja siksi sinua ei pitäisi olla olemassakaan? Oletko kiusattu myöntymään vain osaksi häviävää luontoa, koska elävän, pyhän, Luoja-Jumalan kohtaaminen ihan omana ikuisena itsenään tuntuu liian kauhistuttavalta? Onko vaarasi tunnustautua vain osaksi persoonatonta kosmista maailmanhenkeä, koska yksilöllisen vastuun kohtaaminen persoonallisen Jumalan edessä tuntuu sietämättömältä?

Joka tapauksessa identiteettimme on peruuttamattomasti sidottu Jumalaan. Siitä ei pääse mihinkään, että meidän todellinen Isämme on Jumala. Voimme vain omasta puolestamme sanoa sille kyllä ja ei, pelkästään ei tai sitten antaa sille kiitollisen aamenemme.

Entä syntisyys, eksyneisyys, kodittomuus? Onko sinun vaarasi kieltää osallisuutesi siihen ihmiskuntaan, jonka tila teki Jeesuksen sovituskuoletta välttämättömäksi. Oletko kiusattu kieltämään oman henkilökohtaisen osuutesi siihen syntiin, joka teki Jumalan rakkaudenilmaisun ihmistä kohtaan niin kammottavan veriseksi? Sinun mahdollisuutesi on tunnustautua osaksi sitä ihmiskuntaa, joka on Jeesuksen Kristuksen syntymän, elämän, kuoleman ja ylösnousemuksen kautta sovitettu Jumalan kanssa.

Joka tapauksessa meidän identiteettimme on peruuttamattomasti sidottu syntiin. Siitä ei pääse mihinkään, että itsellisenä ja Jumalasta riippumattomana todellinen olemuksemme ei ole pyhä eikä edes viaton. Voimme vain omasta puolestamme sanoa sille kyllä ja ei, pelkästään ei tai sitten antaa sille nöyrän tunnustuksemme ja antaa raikuvan kiitollisen aamenemme Jeesukselle, jonka kautta kaikki syntimme ovat sovitettut.

Nämä kolme aluetta ovat käsittääkseni oman identiteettikriisimme keskeiset taistelutantereet. Jumalan vastaus niihin on selvä. Se on saanut aamenensa Jeesuksessa. Omat vastauksemme näihin kysymyksiin tarjoutuvat hyväksi tai huonoksi pohjaksi yksilöllisen minuuden kasvulle.

Jeesus eli voittoa läpi kaikki ihmisenä olemisen peruskriisit. Sen kautta hänestä on tullut koko maailman kriisin keskipiste. Suhteessa Jeesukseen jokainen seisoo suuren mahdollisuuden ja hirvittävän vaaran edessä.

Perheksi

Onko sinun joskus vaikea tunnistaa itsesi niiden tehtävien, palautteiden ja määritelmien keskellä, jotka olet saanut kotoasi? Mikä, kuka ja minkälainen olet kaikkien niiden kuvien alla jonka kaltaiseksi olet kodissasi suostunut? Kuulutko pohjimmiltaan heille? Onko identiteettisi lopullisesti rajattu niihin rooleihin, jotka perheeltäsi ja suvultasi olet saanut, saat ja tulet saamaan?

Oletko joskus ajatellut, että sellainen problematiikka oli Jeesukselle täysin vieras?

Jeesuksenkin oli päätettävä kuka hänen todellinen isänsä oli ja mikä hänen todellinen perheensä oli.

Evankelistat kertovat, kuinka enkelit valmistivat Mariaa vastaanottamaan lapsen, joka oli siinnyt Pyhästä Hengestä eikä Joosefista. Maria kätki kaiken sydämeensä, emmekä tiedä, kertoiko hän niistä koskaan Jeesukselle.

Jossain vaiheessa Jeesus on kuitenkin irroittanut identiteettinsä omasta perheestään. Siitä lähtien hän ei enää itselleen ollut ensisijaisesti Joosefin ja Marian poika ja sisarustensa veli.

"Kuka on äitini? Ketkä ovat veljiäni?" Hän katsoi ihmisiin, joita istui joka puolella hänen ympärillään ja sanoi: "Tässä ovat minun äitini ja veljeni." 17

Se oli Jeesuksen valinta. Miten ja missä vaiheessa hän oli siihen päätenyt, sitä emme tiedä. Tämä oli kuitenkin hänen julkinen sanomansa äidilleen ja veljilleen, jotka tulivat häntä etsimään. Voi vain kuvitella, miltä luonnollisesta perheestä on tuntunut vastaanottaa tällaisia sanoja kylänväen kuullen.

Oletko koskaan vanhempiesi luona vieraillessasi kynnyksellä kuihtunut pieneksi rusinaksi ja hetkessä suostunut uudestaan "äitin pikku pojaksi" tai "isän kiltiksi prinsessaksi"? Silloin tiedät, kuinka vaikeaa voi olla rakentaa ja ylläpitää identiteettiään minkään muun kuin vanhemmilta saatujen roolien varassa. Niistä irtisanoutuminen voi olla vaikeaa toisella mantereellakin, mutta suorastaan hengenvaarallisen tuntuista vanhempien läsnäollessa - puhumattakaan sukukokouksesta. Joko kiellät itsesi ja suostut rooliin tai kiellät roolin ja suostut itseesi.

Jeesus teki jälkimmäisen. Hän päätti valita radikaalisti toisenlaisen identiteetin silläkin uhalla, että hän joutuisi ristiriitaan veljiensä ja jopa äitinsä kanssa.

Itsenäistymiskriisi

Jeesus tiesi kuinka rankasti jokaisen minuus on sidottu lähimmäisten antamaan hyväksyntään, eikä hän totisesti säästellyt sanojaan haastaessaan ihmisiä irtaantumaan siitä:

"Älkää luulko, että minä olen tullut tuomaan maan päälle rauhaa. En minä ole tullut tuomaan rauhaa vaan miekan. Minä olen tullut nostamaan pojan isäänsä, tyttären äitiään ja miniän anoppiaan vastaan. Vihamiehet löytyvät omasta kotiväestä.

Joka rakastaa isäänsä tai äitiänsä enemmän kuin minua, ei kelpaa minulle, eikä se, joka rakastaa poikaansa tai tyttärtänsä enemmän kuin minua, kelpaa minulle.¹⁸

Jos joku tulee minun luokseni mutta ei ole valmis luopumaan isästään ja äidistään, vaimostaan ja lapsistaan, veljistään ja sisaristaan, vieläpä omasta elämästään, hän ei voi olla minun opetuslapseni."¹⁹

Tällaiset sanat rakastavan Jeesuksen suusta kuulostavat kamalilta ja kohtuuttomilta vain sellaisen ihmisen korvissa, joka ei koskaan ole tiedostanut oman riippuvuutensa syvyyttä, eikä maistanut itsenäistymistäistelun ankaruutta.

Joko elämämme, identiteettimme ja minuutemme perusta on Jeesuksen Kristuksen rakkaudessa ja omassa rakkaudessa Häneen, tai sitten se on jossain muualla. Joko elämme sen hyväksynnän varassa, jonka saamme Häneltä, tai sitten elämme riippuvaisina muista. Siirtymävaihe on kriisi. Se on yhdelle elämälle kuolemista ja uudelle elämälle syntyä, uudelleensyntyä. Henkiset napanuorat katkeavat useimmiten vain miekalla ja tulella. Ne Jeesus on tullut tuomaan.

Vasta vapaana riippuvuudesta, voit todella rakastaa niitä, joiden varassa aikaisemmin elit. Toisista riippuvaisena keräät vain kaunaa eksyneen minuutesi suojaksi.

Roolikriisi

Entä koko kulttuurin ja suvun antama hengellinen ja henkinen perintö valmiiksi määritellyine rooleineen? Miten sen keskellä löydän itseni? Mitä otan ja mitä jätän?

Tuskin mikään sukupolvi on kokenut niin perusteellista muutosta suhteessa edelliseen sukupolveen ja sen perinteeseen kuin meidän. Jeesukseen ei elänyt niin nopeasti muuttuvaa aikaa kuin me. Hän otti mittaa paljon vakaamman ja voimakkaamman perinteen kanssa. Vaikea sanoa, kummassa ympäristössä oman identiteetin löytäminen on helpompaa.

Jeesuksen oli selvitettävä oma identiteettinsä keskellä juutalaista yhteiskuntaa, joka antoi hänelle syntymästä asti valmiiksi määritellyn roolin. Yksistään vanhempien sosiaalinen asema ja Jeesuksen kotipaikkakunta teki juutalaisille vaikeaksi uskoa hänestä mitään ihmeellistä. Nasaretilaisen puusepän poika messiaana oli varsinkin Jerusalemin juutalaisille yhtä todennäköinen asia kuin Sörkän yömajasta presidenttiehdokkaaksi asettautuva romaaninainen olisi Westendissä asuvalle jupille.

Jeesus sanoutui päättäväisesti irti kaikista hänelle tarjotuista rooleista ja oman sukupolvensa tekohurskaista odotuksista. Hänen käytöksensä ja seuransa ei täyttänyt kunnon juutalaiselta odotettua

---

¹⁸ Matt.10:34-39

¹⁹ Luuk.14:26-27

mallia. Vielä vähemmän se sopi niihin kuviin ja odotuksiin, jotka oli sijoitettu kauan kaivattuun messiaaseen.

Kuuletko hänen sanoissaan lievää tuskastumista:

"Mihin siis vertaisin tämän sukupolven ihmisiä? Millaisia he ovat?"

He ovat kuin torilla istuvat lapset, jotka huutavat toisilleen: "Me soitimme teille huilua mutta te ette tanssineet, me pidimme valittajaisia, mutta te ette itkeneet mukana."

Johannes Kastaja on tullut. Hän ei syö leipää, eikä juo viiniä ja te sanotte: "Hänessä on paha henki."

Ihmisen poika on tullut, hän syö ja juo, ja te sanotte: "Mikä syömäri ja juomari, publikaanien ja syntisten ystävä!"²⁰

Jeesus ei lähtenyt tanssimaan yhdenkään torilla soivan pillin mukaan. Hän kieltäytyi ostamasta suosiota miltään ihmisryhmältä määrittelemällä ja muovaamalla itsensä heidän kaltaiseksi.

Jeesus oli päättänyt *olla* jotakin, eikä vain *näyttää* joltakin. Hän sitoutui kohtaamaan ensisijaisesti ne yksilöt, jotka eri ulkonaisista syistä oli jo hyljätty "pyhien" ja "kunnan uskovien" joukosta.

Edellisten sanojen jälkeen hän sai vierailupyynnön fariseuksen kotiin. Mitä syntiset ja publikaanit, joiden ystäväksi hän oli juuri tunnustautunut sanoisivat siihen? Eikö se olisi heidän pettämistään? Jeesus ei langennut siihenkään rooli-odotukseen. Hän oli antautunut palvelijaksi, silloinkin kun tarvitsija löytyi valtaeliitin joukosta.

Samaan taloon tuli kuitenkin myös kutsumaton vieras - syntinen nainen. Simon fariseus hylkäsi mielessään Jeesuksen, koska Jeesus kieltäytyi määrittelemästä naista samalla tavalla kuin hän itse. Jeesuksella ei ollut torjuntaa mihinkään suuntaan. Torjunta oli niiden puolella, jotka vaativat häneltä samankaltaisuutta hyväksynnän ehdoksi.

Kuinka monen kuvan kaltaiseksi itse olet suostunut, että et joutuisi kuvien antajien hylkäämäksi? Kuinka paljon olet eksynyt itsestäsi ostaessasi lähimmäisen hyväksyntää? Kuinka perusteellisesti elät ostetun hyväksynnän varassa? Koetko, että todellinen minuutesi, tosi elämäsi on sentähden täysin kadoksissa?

Olisiko seuraavilla Jeesuksen sanoilla mitään tekemistä oman henkilökohtaisen kadotuksesi kanssa?:

"Sillä joka tahtoo pelastaa elämänsä roolin ja kuvan kaltaisen elämänsä hän kadottaa sen elämän tosi itsenä, mutta joka kadottaa elämänsä minun tähteni, joka uskaltaa luopua hyväksynnän ostamisesta ja suostua minun rakkauteeni, hän pelastaa sen oman todellisen minuutensa."²¹

Itsensä kieltäminen ja elämänsä kadottaminen on luopumista ostetusta elämästä ja siitä valheellisesta identiteetistä, jota on rakentanut hyväksynnän kauppahinnaksi. (Uskon, että tämä on vasta ensimmäinen muoto näiden sanojen sisällöstä. Kasvun myötä kohtaamme uusia itsensä kieltämisen ja itselleen kuoleamisen haasteita. Esimerkiksi toisen todellinen kuunteleminen edellyttää itselleen kuolemista ja itsensä kieltämistä, sitä että täyttää itsensä toisella. Kasvu yhä pyyteettömämpään rakkauteen kulkee monen itselleen kuoleamisen kautta. Samalla sen hedelmä on yhä syvemmin pelastunut, vapaa ja luova

---

²⁰ Luuk.7:31-34

²¹ Luuk.9:24

minuus. Kuinka sen uskaltaa tehdä, jos ei ole jotain suurempaa tilalla? Kun sinä hyväksyt Jumalan hyväksynnän sinulla on jotain suurempaa tilalle. Kun sinä suostut siihen, että Jumala suostuu sinuun, uskallat olla tosi itsellesi. Kun hän katsoo sinua armollisesti, sinä uskallat katsoa itseäsi realistisesti ja myös elää uskollisena omalle minuudellesi. Siitä alkaa pelastetun matka kohti ehjempää ja totuudellisempaa elämää.

"Mitä hyödyttää ihmistä, jos hän voittaa omakseen koko maailman hyväksynnän, mutta joutuu maksamaan siitä kadottamalla itsensä?"²²

Ollako vai eikö olla

Valittuaan opetuslapset uudeksi välittömäksi perheekseen Jeesuksen oli kohdattava heidänkin hämmennyksensä mestarinsa identiteetin suhteen. He olivat oman kulttuuriperintönsä lapsia, täynnä naiiveja, koston- ja vallanhalun myrkyttämiä unelmia yhden kansan messiaasta, joka ajaisi roomalaiset valloittajat mereen yliluonnollisilla voimillaan.

Jeesus kuitenkin löysi **Jesajan** profetioista kuvauksen kärsivästä ihmisten palvelijasta, jonka hän valitsi oman tehtävänsä pohjaksi.²³ Sillä valinnalla hän luopui poliittisen messiaan roolista.

Tietäen hyvin millaisen sisällön ihmiset antoivat sanalle messias, Jeesus karttoi koko sanaa. Hän ei halunnut tittelikseen oikeaa sanaa silloin, kun sille annettiin väärä merkitys. Hän eli messiaan elämää vailla messiaan titteliä. Hän julisti vapautusta köyhille, kohtasi yksinäisiä ja paransi sairaita. Hänen identiteettinsä ei ollut muiden antaman aseman, roolin tai nimityksen varassa. Hänelle ihmisten tarjoamat statukset ja valta-asetat olivat kiusauksia. Jeesus ei missään vaiheessa suostunut rajaamaan itseään niihin. Messiaana *oleminen* oli hänelle tärkeämpää kuin tulla kutsutuksi messiaaksi.

Mitä tämä merkitsee meille? Seurakunnassa ja sen ulkopuolella on paljon valmiita määritelmiä, odotuksia ja vaatimuksia sille, mitä on olla uskovainen. Jos sinä olet uskollinen sille, mitä itse ymmärrät kristittynä olemisella ja Jeesuksen seuraamisella, voit joissakin piireissä menettää uskottavuutesi. Sinua ei enää pidetä kristittynä tai ainakaan "kunnan uskovana".

Tunnen ihmisiä, jotka eivät halua kutsua itseään uskovaisiksi, koska eivät halua ottaa kantaakseen sanan sisältämiä pinnallisia odotuksia. He ovat enemmän kiinnostuneita olemaan uskovaisia kuin tulemaan kutsutuiksi uskovaisiksi.

Toisaalta on niitä, jotka eivät kutsu itseään uskovaisiksi, koska ovat sisäistäneet uskovaisilta saamansa tuomion. Itseään epäilevinä ja heikkoitsetuntoisina he sulkeutuvat kristillisyyden ulkopuolelle, vaikka sydämessään rakastavat Jumalaa ja pitävät hänen armoaan ainoana toivonaan.

Minkälainen ihminen sinä haluat olla? Minkälaiseksi ihmiseksi haluat tulla? Tyydytkö esittämään roolia, jonka saat tietyn työn tai aseman kautta? Pidätkö mieluummin lähimmäisesi loitolla siitä, mitä, minkälainen ja kuka todella olet piiloutumalla roolien taakse?

---

²² Luuk.9:25

²³ Luuk.4:16-21

Roolit minuuden ikkunoina

Erilaiset työ- ja tehtäväroolit ovat yhtä väistämättömiä kuin ne ovat välttämättömiäkin. Ei niissä itsessään mitään kielteistä ole. Kaikki riippuu siitä miten ja *miksi* käytät niitä. Rooli voi olla yksi rajallinen tapa monien muiden joukossa ilmaista todellista minuuttasi. Opettajan, papin, äidin, isoisän, työtoverin roolit ovat esimerkkejä ammatillisista ja sosiaalisista rooleista. Kaikki se mitä olet, ei mahdu yhteen rooliin. Eikä mikään rooli voi antaa tyhjentävää kuvaa siitä mitä olet. Siksi niitä on hyvä olla runsaasti, jotta se mitä olet saa mahdollisimman rikkaan ilmaisun.

Voit myös piilottaa kaiken mitä olet, yhden tai muutaman roolin taakse.

Roolit voivat ilmaista tai peittää sen, mitä olet. Elävän minuuden kanavina toimivat roolit ovat itse valittuja, helposti vaihdettavia, monipuolisia, rakkautta palvelevia ja totuudellisia. Elämää tukahduttavat roolit ovat pelon sanelemia, muiden määrittelemiä, vaikeasti vaihdettavia, yksipuolisia, yleensä harvalukuisia ja valheellisia.

Kuka sinä olet?

Annika Idströmin viimeisen romaanin²⁴ päähenkilö sanoi toistuvasti itsestään:

"Olen Seppo Siren Helsingin verovirastosta..."

Tästä roolista hän ei luopunut edes kotonaan. Äidiltään hän oli oppinut "*ottamaan itseään niskasta kiinni*", minkä hän menestyksekkäästi tekikin aina kun sisikunnasta purkautui esille roolille sopimattomia tunteita, tarpeita, ajatuksia ja pyrkimyksiä.

Kukaan ei saanut häneen mitään yhteyttä. Tytär kuoli neljätoistavuotiaana tehtyään epäonnistuneen voltin taaksepäin, vain saadakseen isänsä huomion osakseen. Vaimo lähti kyllästyneenä rakastajan kyytiin. Mutta mies vain piti itseään niskasta kiinni ja toimi täysin asiallisesti. Edelleen hän toistaa:

"Olen Seppo Siren, verovirkailija...", mutta lisää sitten:

"...Se ei sano minulle yhtään mitään. Olen menettänyt jotain, en tiedä mitä se on, jotain itsestäni puuttuu. Minulle jäi vain sosiaaliturvatunnus, työpaikka verovirastossa ja tietokone."

Tietokoneensa muistilta hän yksin jäätyään löysi tyttärensä epätoivoisia kutsuhuutoja isälleen. Tytär oli kirjoittanut ne ainoaan paikkaan, jonka kautta oletti saavansa isään yhteyttä. Mutta sekin oli ollut turhaa, koska Seppo Siren ei koskaan huomannut mitään tuttujen raiteittensa ulkopuolelta.

Niitä lukiessaan hän huomasi pikkulinnun ikkunansa ulkopuolella. Se tuijotti häntä pitkään ja tuntui kysyvän:

"Kuka sinä olet?"

Roolit voivat olla sisäisen maailman verhottomia ikkunoita, tai ne voivat olla sisäisen maailman peitteeksi maalattuja kuvia.

Jeesuksen kanssa elämän kriisissä

Jeesus aloitti julkisen työnsä kolmikymppisenä miehenä. 30-33 vuoden ikäisenä ajattelin usein, mitä Jeesus vastaavan ikäisenä teki.

Viimeistään siinä ikävaiheessa joutuu kysymään, mitä aikoo elämässään tehdä ja minkälatauisen elämän tahtoo elää. Markkinat ovat täynnä suuria ehdotuksia ja hyllyt notkuvat help-your-self-kirjoja siitä, miten toteuttaa itseään ja menestyä.

Unelmamme, tavoitteemme ja arvostuksemme ovat hyvin olennaisia osia identiteetistämme. Minuutemme on kiinni siinä, mitä tavoittelemme. Tavoitteet ovat vapaasti valittavinamme. Sen myötä myös minuutemme on vapaasti muokattavissamme. Voimme valita kulttuurimme ja taustamme sanelemat tavoitteet ja sitoa identiteettimme niihin tai sitten voimme etsiä unelmamme jostain muualta.

Jeesus kohtaa sinut juuri niissä odotusten, paineiden ja unelmien ristiriidoissa, joissa olet. Sinun itsenäistymisesi, tilintekosi ja sovintosi oman perheen ja kulttuurin kanssa on hänelle yhtä tärkeä kuin aikanaan hänen omansa.

Hän kohtaa sinut juuri sinun vanhempiesi jälkeläisenä, oman kulttuurisi kasvattina, syntyneenä tietyssä paikassa, tietyllä tavalla, tiettyihin sosiaalisiin ympyröihin. Hän kohtaa sinut ihmisenä, joka on kasvanut, sopeutunut tai/ja kapinoinut tietyssä uskonnollisessa yhteisössä, jolla on ollut ja on juuri tietynlaiset ystävät, viholliset, työtoverit ja seurustelukaverit. Hän kohtaa sinut juuri tietyllä tavalla koulutettuna, ihmisenä, jolla on ihan omat ongelmat auktoriteettien kanssa. Hän ei vaadi sinua olemaan minkään muun ajan tai paikan lapsi, kuin mitä olet, eikä mitään muuta sukupuolta kuin olet.

Kun minuutemme on ankkuroitunut Kristukseen, meillä on rohkeutta antautua jatkuvaan oman suku- ja kulttuuriperintömme uudelleenarviointiin. Se mikä on katoavaa, saa olla katoavaa. Kun on löytänyt ikuisen kiintopisteen minuudelle, katoavalle on mahdollista antaa se suhteellinen arvo, mikä sille kuuluu.

Itsenäiseen rakkauteen

Jeesus kävi läpi saman itsekseksi tulemisen vaikeuden, individuaatioprosessin, kuin kuka tahansa ihminen - sillä eroituksella, että hän ei tehnyt synnillisiä valintoja.

Hän samaistui eksyneisiin, kadotettuihin ja syntisiin, mutta ei silti eksynyt omasta identiteetistään tai tullut syntiseksi.

Terapeuttinen tilanne tarjoaa etäisen analogian: Hyvä terapeutti on se, joka pystyy samaistumaan asiakkaansa sisäiseen sekasortoon, eksymättä siihen itse. Hän voi mennä eksyksiin toisen kaaokseen ja samanaikaisesti olla tietoinen selkeästä ja erillisestä minuudestaan. Hän on yhtä syvästi uskollinen toiselle kuin itselleen. Hän ei kadota minuuttaan eikä sekoja toisen kanssa, vaikka sisäisesti vaihtaakin roolia tämän kanssa. Hän voi samaistua toisen tunteisiin tunnistuen ne toisen tunteiksi eikä omikseen. Hän voi kokea toisen tarpeet tietäen ne kuitenkin omistaan erillisiksi.

Kysymys ei ole vain yhden alan ammattitaidosta, vaan ihmisestä, joka on tarpeeksi tuttu itsensä kanssa, tarpeeksi kypsä, aikuinen ja itsekseen tullut voidakseen rakastaa empaattisesti sotkeutumatta toiseen ja kadottamatta minuutensa rajoja.

Oman selkeän minuuden löytyminen ei ole vain moderni psykologinen eliittiharrastus. Se on rakkauden kannalta tärkeä asia. Joka suostuu kohtaamaan Jeesuksen, uskaltaa kohdata itsensä ja pystyy kohtaamaan toisen.

Kun identiteettimme rakentuu suhteessa häneen alkaa elämä, jossa voimme vähitellen vapautua kaikista pakkosidonnaisuuksista. Niiden tilalle kasvaa kyky rakkauden kautta samaistua kehen tahansa ja uskallus vapaaehtoisesti sitoutua kaikkien palvelijaksi.²⁵

Sydämen uskollisuuteen

Paavali kävi rankalla tavalla läpi samoja asioita suhteessa omaan taustaansa. Näyttää siltä, että juutalaiskristityt eivät Paavalin koko elinaikana hyväksyneet hänen rajanylityksiään suhteessa pakanoihin. Jännite Jerusalemin kanssa säilyi, vaikka Paavali teki kaikkensa saadakseen heidän ymmärtämyksensä ja siunauksensa.²⁶ Hylkäämisen uhallakaan hän ei luopunut uskollisuudestaan sille, minkä itse ymmärsi todelliseksi evankeliumiksi.

Paavalin sitoutuminen kutsumukseensa oli niin suuri, että uskottomuus sille olisi ollut uskottomutta myös itselle, ei vain Jumalalle.

"Voi minua, ellen evankeliumia julista!"²⁷

Jos tämän huudahduksen ymmärtää käskijän ja tottelijan asetelmasta käsin, niin Paavali valittaa sitä, kuinka ankarasti Jumala tulee häntä rankaisemaan, jos hän ei suostu suorittamaan hänelle annettua tehtävää.

Miten muutenkaan sen voisi ymmärtää?

Entä jos Paavali olikin syvästi mieltänyt tehtävän omakseen? Entä jos hän todella uskoi, mitä julisti ja oli sille antautunut sydänjuuriaan myöten? Eikö hän silloin voisi pitää luopumista siitä väkivaltana omalle minuudelle?

Paavalin sydän oli siellä, missä hänen aarteensakin oli. Hänen minuutensa hallitseva magneettinen keskipiste oli Jeesuksessa Kristuksessa, jolle hän oli antautunut elämään.

"En enää elä itse, vaan Kristus elää minussa. Sen elämän, jota tässä ruumiissani vielä elän, elän uskoen Jumalan Poikaan, joka rakasti minua ja antoi henkensä puolestani."²⁸

Vain paradoksaalinen kielenkäyttö voi viedä meitä tarpeeksi lähelle uuden minuuden mysteeria. Paavali ei elä enää itse. Kuitenkin hän elää itse. Miten tämä sopii yhteen? Rakkaussuhteen ytimessä toteutuu samanaikainen yhdeksi ja erilliseksi tulemisen ihme, jonka olemukselle ei runollinenkaan kieli voi tehdä lopullista oikeutta.

Se, että meillä on jonkin verran uusia sanoja tämän mysteerin käsittelemiseksi, ei tee itse asiasta uutta. Edes tuhansien vuosien aikana kehittyvä filosofinen käsitteistö, rikastuva psykologinen sanasto ja

---

²⁵ 1Kor.9:19

²⁶ Gal.2:1-13

²⁷ 1Kor.9:16

²⁸ Gal.2:20

monipuolistuva teologinen termistö ei pysty tyhjentämään pelastavan evankeliumin kaikkia ulottuvuuksia ja Jeesuksen merkitystä ihmisen elämässä.

Uuteen elämään

Me emme ole täällä vain odottamassa maailmanloppua. Tällä historialla on merkityksensä. Se on edelleenkin Jumalan valtakunnan tulemisen historiaa. Minkä muodon se saa meidän sukupolvemme aikana? Minkä muodon se saa sinun ja minun yksilöllisyyden kautta? Minkä muodon se saa sosiaalisten suhteidemme kautta, avio- ja perhe-elämämme kautta? Minkä muodon se saa tämän sukupolven seurakuntayhteisön kautta?

Mikä muoto sen täytyy saada, ennen kuin Kristus ilmestyy kirkkaudessaan? Vai olemmeko todellakin täällä odottamassa vain antikristillisen muodon huipentumaa, pedon ilmestymistä? En voi uskoa sitä. Vielä vähemmän voin suostua siihen. Minä haluan vielä monta kertaa hämmästellä Jumalan valtakunnan uutta tulemistä pimeyden keskelle, ennenkuin kuolen.

Meissä elää äitiemme ja isiemme ratkaisemattomat ristiriidat. Halusimme tai emme, olemme syntyneet keskelle syntistä kulttuuria ja kannamme oman osamme isiltä perittyä pedon valtaa. Meissä elää pitkä historia. Työstäessämme esimerkiksi omaa sukupuolista identiteettiämme, miehen, naisen, isän ja äidin roolia, etsimme oleellisempaa totuutta historiallisten syntitaakkojen keskellä omassa itsessämme. Etsimme Jumalan valtakunnan tulemistä sisäiseen petomaailmaan.

Alice Miller on läpitunkevasti analysoinut sitä tapaa, jolla toistamme suhteessa omiin lapsiimme sitä henkistä ja fyysistä väkivaltaa, jonka uhreja itse olemme olleet. Se on meidän ongelmamme. Siitä on otettava yksilöllinen vastuu. Samalla se on myös meissä elävä historiallinen ongelma, ties kuinka pitkään jatkunut sukukirous.

Taustamme historia on meissä elävää historiaa silloinkin kun sen hedelmä maistuu pahalle. Isien pahat teot ovat totisesti periytyneet vähintään kolmanteen ja neljänteen sukupolveen.

Ilman todellisen anteeksiannon mahdollisuutta on vaikea edes aloittaa sellaisten ongelmien käsittelyä. Jeesuksen viimeinen rukous: *"Isä anna heille anteeksi, koska he eivät tiedä mitä tekevät"* antaa lohtua itsellemme ja mahdollisuuden löytää sovinto myös menneisyytemme kanssa. Historialliset sukukiroukset voivat omassa elämässämme Jumalan armosta murtua ja kääntyä tulevien sukupolvien siunauksiksi.

Viimeinen pakopaikka?

Kun viimeksi kolme vuotta sitten kävin Amerikassa etsin parisuhteen keskinäistä riippuvuutta käsitteleviä kirjoja. Löysin muistaakseni neljä. Kun tänä syksynä kävin siellä uudestaan löysin kokonaisen osaston samasta aiheesta, ainakin kolmekymmentä kirjaa. Ne oli pantu samaan osastoon alkoholi- ja huumeriippuvuutta käsittelevien kirjojen kanssa.

Kiinnostus tähän teemaan on reaktio (joskin myöhästynyt sellainen todelliseen sosiaaliseen ongelmaan).

Kun kaikki muut yhteenkuuluvaisuuden turvapaikat ja minuuden määrittelypaikat ovat hajoamassa, ihminen kohtaa yksinäisyytensä, minuutensa ja yksilövastuunsa kauhistuttavalla painolla. Yksi viimeisimmistä tarjolla olevista pakopaikoista on parisuhde ja siihen hukuttautuminen. Monelle se tuntuu olevan viimeinen mahdollinen paratiisi, johon voi paeta omaa yksinäistä existentiaalista

kriisiään.(Seuraavassa kirjeessä tulen käsittelemään, millä tavalla New Age-ajattelu tarjoaa pakotieksi minuuden jumalallistamista tai/ja kieltämistä kokonaan ykseyteen sulautumisen kautta. Kun kaikki toiveet minuuden pelastajasta ja vapauttajasta sekä kaikki pelot itsen lopullisesta merkityksettömyydestä ja kadotuksesta ladataan parisuhteeseen, ei ole ihme, että siitä tulee epätoivoinen riippuvuussuhde.

Minä, minä, minä - sukupolvi (70-luku) on epäonnistunut naiivin optimistisessa itsensä jumaloimisessa. Yksilö ei jaksakaan olla itselleen kaikkea sitä, mitä elääkseen ja voidakseen hyvin tarvitsee, niinkuin humanistinen kehitysoptimismi uskoi. Jos Jumala ei edelleenkään saa olla Jumala, niin yksi monista korvikejumalaehdokkaista on sinä, me tai se.

Käytännössä näyttää siltä, että kun melkein kaikki muut pseudojumaliset auktoriteetit on menestyksekkäästi kumottu valtaistuimiltaan (se on ilman muuta askel eteenpäin) ihmiselle ei jää paljon muita vaihtoehtoja kuin yrittää olla itse itselleen Jumala, tehdä toinen Jumalakseen, Jumalallistaa luonto tai mitätöidä oma minuutensa kokonaan. Viimeinen ja ilmeisesti kaikista sietämättömin vaihtoehto on, että ihminen tunnustaisi itsensä eksyneeksi luoduksi ja Jumalan pelastavaksi Luojaksi. Evankeliumissa todellakin on jotain hyvin vaikeasti sulatettavaa.

Ihmisen huuto

Jokainen terapeutti ja sielunhoitaja tietää, kuinka helposti hädässä oleva ihminen voi tehdä hänestä virheettömän ja idealisoidun jumalan, jota aluksi pelkää ja jolta suojautuu. Se, että pelottava auktoriteetti antaakin ehdotonta hyväksyntää saakin aikaan sen, että hänet nostetaan entistäkin korkeammalle jalustalle. Hänestä tulee kuin Jumala, joka on kohdannut syntisen.

Toinen voi suhtautua tähän jumalallistettuun rooliin vihamielisesti. Hän koettelee terapeuttia äärimmillen saadakseen hänen kärsivällisyytensä loppumaan. Pyrkimyksenä on pudottaa auktoriteetti alas valtaistuimelta (jolle useimmiten itse on toisen asettanut). Miksi? Hän haluaa kohdata ihmisen, eikä Jumalan.

Pyrkimys toisaalta jumalallistaa ja toisaalta inhimillistaa toinen ilmaisee hyvin yleistä sisäistä ristiriitaa. Me tarvitsemme jonkun, jolla on kaikki valta ja johon voi ehdottomasti luottaa samalla kun me tarvitsemme jonkun, joka voi kohdata meidät samalla tasolla kuin itse olemme.

Jos Jumala olisi lähettänyt meille taivaasta vain kirjan, joka kertoo kuinka paljon hän rakastaa meitä, olisi helppo vihapäissään heittää kirja takaisin korkeuksiin ja huutaen: *"Tule tänne sanomaan se!!!"* Ylhäältäpäin saneltu rakkaus ei vakuuta sitä, joka alhaalla kärsii.

Toisaalta, jos Jumala olisi tullut ihmiseksi vain kärsimään ja osallistumaan meidän hulluuteemme jonkinlaisena sympatianilmaisuna, sekään ei olisi vastannut tarpeitamme. Me tarvitsemme jonkun, joka samaistuu ongelmiimme veriseen loppuun asti, mutta myös voittaa ne.

Jumalan vastaus

Juuri sen Jeesus teki. Hän oli yhtä aidosti Jumala ja ihminen. Hän kohtaa meidät ihmisenä, joka on ollut kaikessa kiusattu niinkuin mekin ja samalla Jumalana, joka on voittanut kaikki kiusaukset. Hän voi sekä samaistua, että pelastaa.

*"Meidän ylipappimmehan jos kukaan kykenee ymmärtämään (Kreikankielen sana on *sumphatheo*, josta tulee meidän sanamme *sympatia*. Se ilmaisee tasavertaista myötä ja kanssaelämistä vajavuuksiamme), sillä häntä on koeteltu kaikessa samalla tavoin kuin meitäkin koetellaan; hän vain ei langennut syntiin.*

Astukaamme sentähden rohkeasti armon valtaistuimen eteen, jotta saisimme armoa ja laupeutta, löytäisimme avun juuri silloin kun sitä tarvitsemme."29.

Tässä meillä on muutamalla lauseella ilmaistu kuvaus Kristuksesta, joka on samanaikaisesti sekä ihmisenä rinnalla että Jumalana valtaistuimella. Kumpikin erikseen olisi vaikea hyväksyä, mutta molemmat yhdessä vastaavat kipeimpään tarpeeseen.

Tällaisen Kristuksen edessä saamme ja uskallamme kohdata myös kipeimmät riippuvuutemme tarpeet ja tunteet. Hänen kanssaan voimme tulla vaikka kuinka pienen ja perusteellisesti hyljätyn lapsen kaltaiseksi. Jokaisessa meissä on pieni lapsi. Se totisesti on riippuvainen siitä, että joku valistaa hänelle kasvonsa ja on hänelle armollinen, kääntää kasvonsa hänen puoleensa ja antaa hänelle rauhan.

Onko sinut kirottu jo kohdussasi? Oletko syntynyt elävänä aborttiyrityksistä huolimatta? Oletko ei-toivottu jo sikiämisesi jälkeen? Oletko syntynyt vahingosta, kevytmielisyydestä tai väkivallasta? Kristuksen rakkaudessa kohtaat uuden kohdun, jossa olet toivottu, suunniteltu ja innolla odotettu. Armon valtakunnassa kohtaat uuden kehdon, jossa saat levätä silloinkin kun teet työtä, jossa saat olla pieni tavalla, joka auttaa kasvamaan suureksi, heikko tavalla joka antaa voimaa ja lapsi tavalla, joka mahdollistaa aikuiseksi tulon. Kristus todellakin uudestisyntyyttää sinut ydintä myöten.

Jeesus ei koskaan saarnannut minkäänmuotoista itsensä kieltämistä pienille lapsille. Ei hän itsekään heitä kieltänyt. Heidät hän myönsi ja siunasi hellällä kosketuksella. Niin hän tekee tänäänkin.

Dietrich Bonhoeffer sanoi: "Jos Jeesus Kristus ei ollut tosi Jumala, miten hän voi auttaa meitä? Jos hän ei ollut tosi ihminen, miten hän voi auttaa meitä?"

Tilaa olla ja elää

Sielunhoitajankaan antama hyväksyntä ei ole loppuun asti ehdotonta, vaikka molemmat kokisivat sen sellaisena. Kenen tahansa ihmisen toiselle antama armollinen hyväksyntä on aina rajallista.

Ensinnäkin hyväksyjälläkin on omat tarpeensa ja rajalliset voimavaransa. Hän ei yksinkertaisesti pysty hyväksymään mitä vain. Toiseksikin hänen hyväksyntänsä ei voi koskaan tavoittaa toisen olemusta kokonaisuudessaan, koska kukaan ei loppuun asti tunne toista. Kolmanneksi hänen hyväksynnällään ei ole täyttä painoarvoa siinä mielessä, että hyväksyttävän ihmisen kaikki synnilliset teot ja asenteet eivät suinkaan ole kohdistuneet hyväksyjään.

Kauneimmillaankin ihmisen toiselle antama armollinen hyväksyntä on vain kalpea aavistus siitä armollisesta hyväksynnästä, jonka vain Jumala voi antaa. On hyvä oppia, mitä ihmissuhteista voi saada, mutta yhtä tärkeää on oppia, mitä niistä ei voi saada.

Jeesuksen antama hyväksyntä ei rajaudu hänen tarpeisiinsa. Hän on sulkenut sinut syliinsä kieltämällä kaikki tarpeensa kuolemaan asti. Hänen hyväksyntänsä ulottuu salatuimpaan asti, koska hän tuntee sinut paremmin kuin sinä itse. Hänen hyväksynnällään on painoarvoa, koska kaikki synnilliset tekosi ja

---

29 Hebr.4:14-15

asenteesi kohdistuvat viime kädessä Häneen. Hän ei vain leväperäisesti hyväksy. Hän antaa anteeksi, sen mitä ei hyväksy. Se tekee hyväksynnästä armollisen.

Kristologinen humanismi ottaa vakavasti ihmisen syntisyyden, mutta yhtä vakavasti Jumalan armollisuuden. Romanttinen humanismi absolutisoi ihmisen suhteellisen hyvyden eikä ollenkaan huomioi hänen syntisyyttään.

Jeesuksen sovitustyöhön perustuva itsehyväksyntä antaa tukevan perustan ja inspiraation todelliseen elämänmuutokseen. Jotta voisit olennaisesti muuttua, sinun on kohdattava se mitä olennaisesti olet. Se on mahdollista vain ehdottoman armon kautta.

Armon alla lamaanuttava neuroottinen syyllisyys muuttuu suruksi. Suru on kohtuullinen, oikea ja Jumalan mielen mukainen³⁰ reaktio syntiin silloinkin, kun se on annettu anteeksi. Se ei lamaanuta, vaan muuttuu aktiiviseksi oppimishaluksi ja kiitolliseksi kasvupyrkimykseksi.

Vasta kun sinulla on tilaa olla se mikä olet, voit vapasti myös surra sitä, mikä on väärin. Aito suru vain syventää kiitollisuutta. Kiitollisuus puolestaan on hyvä pohja todelliselle mielenmuutokselle ja rohkealle elämänsenteelle. Ilman tuomion uhkaa voit astua Jumalan lasten vapauteen, kokeilla siipiäsi, erehtyä valinnoissasi, epäonnistua yrityksissäsi, langeta pyrkimyksistäsi, oppia uutta, kasvaa vastuussa ja kypsä rakastamaan niinkuin Jeesus rakasti.

Tätä tapahtuu rajallisessa muodossa hyvässä sielunhoitosuhteessakin. Mutta sielunhoitajan antama tila olla oma itsensä on kaikin puolin rajallinen, kun taas Jumalan antama tila olla oma itsensä ja kasvaa omana itsenään on rajaton, ehdoton ja ikuinen.

Rohkeutta olla minä

Radikaali *eksistentiaalisuus* ei hyväksy ketään oman vapautensa antajaksi, eikä se hyväksy edes luotua todellisuutta oman vapautensa rajoittajaksi. Ihminen jää totaalaisesti yksin itsensä määrittelijäksi ja toteuttajaksi. *Marxilaisuus*, jonka tarkoituksena oli vapauttaa kaikki, kääntyikin systeemiksi, joka orjuutti kaikkia. *New Age* osoittaa ruusuilla koristettua tietä minuuden hautuumaalle, kosmiseen ykseyteen.

Todellinen yksilöllinen vapaus ei löydy eksistentiaalisissa yltiöindividualismissa, ei utopistisessa kollektivismissa eikä kosmisessa humanismissa. Ensimmäisessä vaihtoehdossa minuus kuolee omaan yksinäiseen kuoreensa, toisessa se hukkuu massaan ja kolmannessa se sulautuu pisarana tyhjyyden mereen.

Pitkän henkilökohtaisen taistelun jälkeen **Luther** löysi uudestaan autoritaarisuuden, kollektiivisuuden ja mystiikan alle haudatun evankeliumin ihmisen vapaudesta, mahdollisuudesta löytää yksilöllisyytensä ja minuutensa Kristuksessa. Hän ei pyytänyt enää olemassaolo-oikeuttaan Paavilta tai kirkolliskokouksilta. Hän ei etsinyt sitä yhteenkuuluvuudesta mihinkään munkki-, kahvi- tai kuppikuntaan.

Uskonpuhdistus avasi uudestaan Jeesuksen mahdollistaman, Paavalin viitoittaman ja kirkon pimittämän tien yksilölle olla rohkeasti olemassa omana itsenään Jumalan, itsensä ja maailman edessä. Uskonpuhdistajien rohkeus ei tullut luottamuksesta itseän, ryhmään eikä mihinkään luotuun. Se

perustui siihen luottamukseen, että jokaiselle yksilölle on olemassa henkilökohtainen, välitön ja totaalinen anteeksianto Jeesuksen sovitustyön kautta.

Lutherin kaava oli yksinkertainen ja paradoksaalinen: Hyväksy itsesi Jumalan hyväksymänä, samalla kun hyväksyt sen, että et ole hyväksyttävä. Uskosta vanhurskautettu on sekä syntinen että vanhurskas. Mahdollisuus ja rohkeus elää pelastettua elämää omana itsenään ei ollut enää sidottu älyllisiin, akateemisiin, moraalisiin tai uskonnollisiin laatuvaatimuksiin. Se ei enää ollut harvojen ja valittujen oikeus eikä pitkän työn takana. Se oli tyhmille, yksinkertaisille, oppimattomille, syntisille ja hyljätuille annettu ansaitsematon Jumalan lahja, johon kuka tahansa voi suostua.

Uskonpuhdistus oli massiivisuudessaan historiallisesti ennenkokematon yksilötietoisuuden, yksilövapauden ja yksilövastuun läpimurto. Siitä seurannut tavaton historiallinen muutosprosessi pohjautui itse asiassa yhteen ainoaan kadotettuun helmeen: *Sola fide*, yksin uskosta. Rohkeus olla ja elää omana minänä ei ole enää minkään ehdollisen varassa, vaan ankkuroituu Jumalan ehdottomaan rakkauteen, jolle voimme antaa vain oman suostumisemme tai torjuntamme.

Jumalan rakkauden kohteena ja Jumalaa kokosydämisesti rakastavana minuus vahvistuu ajassa ja säilyy ikuisuudessa. Mitään ei enää tarvitse paeta, eikä mistään tarvitse enää etsiä piilopaikkaa. Minuus on uudestisyntynyt ylhäältä. Se on luotunakin riippuvainen vain luojustaan.

"Kuolema, missä on sinun voittosi?"³¹

Yksinäisyys, missä on sinun pelottavuutesi?

Lusifer, missä on sinun syytöskirjasi?

Kosmos, missä on sinun persoonaton tyhjyytesi?

Kollektiivi, missä on sinun sulatusuunisi?

Uskonto, missä on sinun pakkopaitasi?

Kulttuuri, missä on sinun lumovoimasi?

Omaisuus, missä on sinun hohtosi?

Auktoriteetti, missä on sinun tuomiosi?

Suku, missä on sinun perintösi?

Perhe, missä on sinun määräysvaltasi?

Lähimmäinen, missä on sinun hylkäämisuhkasi?

Menneisyys, missä on sinun kahleesi?

Tulevaisuus, missä on sinun synkkyytesi?

Erehdys, missä on sinun kauheutesi?

---

³¹ 1Kor.15:54,55.

Virhe, missä on sinun katastrofaalisuutesi?

Lankeemus, missä on sinun lopullisuutesi?

"Kaikissa näissä ahdingoissa meille antaa riemuvoiton hän, joka on meitä rakastanut. Olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, eivät enkelit eikä henkivallat, ei mikään nykyinen eikä mikään tuleva, eivätkä mitkään voimat, ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään luotu voi eroittaa meitä Jumalan rakkaudesta, joka on Kristus Jeesus, meidän Herramme."³²

Yksilöllisyys, missä on sinun eristyneisyytesi?

Luovuus, missä on sinun turhuutesi?

Vapaus, missä on sinun vaarallisuutesi?

Vastuu, missä on sinun ankeutesi?

Rakkaus, missä on sinun mahdottomuutesi?

Minä, missä on minun kadotukseni?

"Itse me olemme Jumalan tekoa, luotuja Kristuksen Jeesuksen yhteyteen toteuttamaan niitä hyviä tekoja, joita tekemään Jumala on meidät tarkoittanut."³³

Jumala, tässä minä olen.

Hänen palveluksessaan: *Daniel*

---

³² Room.8:37-39.

³³ Ef.2:10